

РЕШЕНИЕ

№ 784

гр. Шумен, 25.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ШУМЕН, VII-И СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Р. Йорданова-Момова

при участието на секретаря Елена Вл. Пенчева
като разгледа докладваното от Теодора Р. Йорданова-Момова Гражданско дело № 20223630100394 по описа за 2022 година

Предявени са обективно съединени искиове с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 1 от ТЗ, чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 2 от ТЗ и чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 288 от ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1 от ЗЗД.

В исковата си молба, ищецът „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София, представлявано от А. Ч. Д. и Н.Г.С твърди, че на 04.08.2020 г. сключил с ответницата С. С. А. договор за кредит, по силата на който предоставил на същата сума в размер на 1647,25 лв. Общото крайно задължение по договора възлизало на 2176,91 лв., като същото било разсрочено на 12 погасителни месечни вноски в размер по 181,40 лева. Между страните бил уговорен годишен процент на разходите в размер на 49,36%. Ответницата преустановила плащанията, като общата дължима сума се равнявала на 2409,03 лв., включваща главница, договорна лихва и мораторна лихва. В резултат, ищецът депозирал пред РС – Шумен заявление за издаване на заповед за изпълнение срещу ответницата, което било уважено изцяло чрез издаване на такава по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на Районен съд – Шумен. В срока по чл. 14, ал. 1 от ГПК, А. депозирала възражение срещу издадената заповед. Моли съда да постанови решение, по силата на което по отношение на страните да бъде признато за установено, че съществуват следните вземания на ищцовото дружество срещу ответницата, за чието плащане е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на ШРС: в размер на 1542,59 лв., представляващо задължение на заемател за връщане на отпусната парична сума по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 25.10.2021 г.; в размер на 454,32 лв., представляващо задължение за плащане на договорна лихва за периода

от 05.11.2020 г. до 05.10.2021 г., по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г.; в размер на 412,12 лв., представляващо задължение за плащане на обезщетение за неизпълнение на парично задължение в срок, за периода 05.11.2020 г. – 07.10.2021 г. по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г., като претендира и разноските по настоящото исково производство и по заповедното производство.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК ответницата, чрез пълномощника си – адвокат, подава отговор на исковата молба. Същата изразява становище за неоснователност на претенциите. На първо място, счита, че процесния договор е нищожен поради противоречие с добрите нрави, съобразно начина на уговаряне на дължимата възнаградителна лихва. Освен това, се позовава на нищожност на клаузи на договора поради неравноправност; липсвала и методика относно ГПР, като единствено била посочена месечната вноска. Поради това, договорът е недействителен. Моли, претенциите да бъдат отхвърлени като неоснователни, като ѝ бъдат присъдени деловодните разноски.

От събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в съвкупност се установи от фактическа страна следното:

Видно от приложения договор за потребителски кредит № 7053028120 от 04.08.2020 г. е, че „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София предоставило на С. С. А. сума в размер на 1647,25 лв. В чл. 9.1 е предвидено, че лихвеният процент, с който се олихвява предоставения кредит, изразен като годишен лихвен процент е 54,88%. В чл. 9.4 е посочено, че при просрочие потребителят дължи и лихва за просрочие в размер на законната лихва върху просрочената сума за периода на просрочието. Според чл. 10, годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определение в ЗПК начин възлиза на 49,36. Общата сума, дължима от потребителя е в размер на 2176,91 лева. В договора се съдържа и погасителния план, по който А. следвало да плаща дължимите суми. При сключване на сделката, ответницата подписала и заявление за рефинансиране на задължение по договор № 7000941408 с „Ти Би Ай банк“ ЕАД в размер на 1647,25 лева.

От приложеното ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на ШРС се установява, че „Ти Би Ай банк“ ЕАД подало по реда на чл. 417 от ГПК заявление на 22.10.2021 г., по което била издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 1001/26.10.2021 г. срещу ответницата за сумите, предмет на предявените в настоящото исково производство искове, законната лихва, считано от 22.10.2021 г. до окончателното плащане и за разноски в общ размер 98,18 лв., направени в заповедното производство. В срока по чл. 414, ал. 1 от ЗЗД, А. депозирала възражение срещу издадената заповед.

Съгласно заключението на извършената по делото съдебно-счетоводна експертиза, ответницата усвоила предоставения кредит в размер на 1647,25 лв. на 04.08.2020 г. С цитираната сума било погасено нейно задължение към същата банка по друг договор за кредит. Към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение,

задълженията на ответницата били следните: главница – 1542,59 лв., договорни лихви – 454,32 лв. и обезщетение за забава – 69,94 лева. След депозиране на заявлението, А. платила суми в общо размер 216,82 лева. Вещото лице сочи, че ГПР по процесния договор, изчислен съобразно договорения размер на кредита, годишният процент на лихвата и срока на кредита възлиза на 71,03%. По делото е изготвено и заключение по допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, според което ГПР по процесния договор, изчислен съобразно усвоения размер на кредита, срока на кредита и погасителния план, като се вземе предвид, че интервалът между датата на усвояване на кредита и датата на първата вноска е 93 дни, се равнява на 49,36%.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

По допустимостта на исковете:

Исковите са предявени от „Ти Би Ай банк“ ЕАД по реда и в срока по чл. 415, ал. 1 от ГПК, на основание чл. 422, ал. 1 от ГПК, след издаване по заявление на ищеца, в качеството му на кредитор срещу ответницата С. С. А. в качеството ѝ на длъжник, на заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 1001/26.10.2021 г. по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на ШРС и след депозирано в срок възражение срещу заповедта. Претендира се установяване на вземания, съответни на задълженията, посочени в заповедта за изпълнение. Ето защо, настоящият състав, предвид единството на настоящото и заповедното производство, приема, че **исковете са допустими**.

По основателността на исковете:

Съдът е сезиран с положителни установителни икове за признаване за установено, че съществуват вземания в полза на ищеца срещу ответницата, произтичащи от договор за кредит от 04.08.2020 г.

Предявяването на иск по реда на чл. 415, ал. 1 от ГПК и на основание чл. 422, ал. 1 от ГПК във връзка с издаването на заповед за изпълнение на парично задължение очертава пределите на предмета на настоящото дело, а именно – съществуването на посочените в исковата молба вземания по заповедта за изпълнение. Доказателствената тежест, на осн. чл. 154, ал. 1 от ГПК, е върху ищеца. В тази насока, доказателствените средства на ищеца са материалите по приложеното заповедно производство по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на ШРС, представените писмени документи в настоящото исково производство и заключенията по изготвените експертизи.

По иска с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 1 от ТЗ:

Установи се по делото, че на 04.08.2020 г. между ищеца и С. А. бил сключен договор за кредит. Регламентацията на договора за банков кредит се съдържа в Търговския закон и в Закона за кредитните институции (ЗКИ). Съгласно легалното определение, съдържащо се в чл.430, ал.1 от ТЗ, с този договор банката се задължава да отпусне на заемателя парична

сума за определена цел при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока. По своята правна характеристика договорът за банков кредит е двустранен, възмезден, консенсуален и формален, при който целта, за която се отпуска сумата по кредита, е релевантна за съществуването на самия договор. Тоест, ищецът и ответницата са страни по валидно двустранно облигационно правоотношение, представляващо търговска сделка по смисъла на чл. 286 от ТЗ, създадено чрез сключване на договор за кредит. В изпълнение на вече сключен договор за банков кредит, за банката възниква задължение за отпускане на уговорената с договора парична сума, в рамките на уговорения между страните срок за усвояване на кредита. Доказа се, че предоставената на А. сума в размер на 1647,25 лв. била изцяло усвоена от ответницата чрез погасяване на нейно задължение към същата банка по друг договор за кредит.

Доказа се, чрез заключението на изготвената по делото съдебно-счетоводна експертиза, че до датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение, А. платила еднократно сума в размер на 180,00 лева. Тоест, същата не изпълнила основното си задължение като кредитополучател – да плаща уговорените месечни погасителни вноски.

Ответницата, чрез пълномощника си, прави възражение за нищожност на договора за кредит поради накърняване на добрите нрави. Според приетото в Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. на ВКС по т.д. № 1/2009 г. на ОСТК, добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона. Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях. Един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес. При възмездните сделки (каквато е процесната), накърняване на добрите нрави е налице когато се нарушава принципа на справедливостта, респ. еквивалентността на престациите. В случая, ищцата се позовава на обстоятелството, че уговорения в договора за заем размер на възнаградителната лихва надвишава драстично приетото в правната доктрина допустимо надвишение в трикратен размер над законната лихва. Действително, в сключения договор е предвиден размер на възнаградителната лихва – 40,47%. Според настоящия състав, обаче, това становище е неотносимо при наличието на нормите на чл. 19, ал. 4 и ал. 5 от ЗПК. Именно с нормативното уреждане на максимален размер на годишния процент на разходите е предвидено максимално допустимото оскъпяване на кредита. Съгласно цитираните разпоредби, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и валута, определена с Постановление на МС. Възнаградителната лихва съставлява компонент от ГПР и законовото изискване е тя, в съвкупност с останалите части на същия да не надвишават петкратния размер на законната лихва. В случая, уговорения в договора ГПР възлиза на 48,90%. Тоест, същият не надхвърля размера, предвиден в ЗПК, поради което съдът намира,

че клаузата за възнаградителна лихва е действителна и не е налице твърдяното в исковата молба основание за недействителност на договора за кредит. В тази насока, настоящият състав не споделя съществуваща съдебна практика, приемаща, че възнаградителна лихва над трикратния размер на законната лихва представлява нищожна клауза.

Установи се, че между страните по делото е налице сключен договор за кредит, за неравноправния характер на който съдът следи служебно. Съгласно разпоредбата на чл. 143 от ЗЗП, неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като примерно са изброени такива клаузи. В случая, не е спорно, че С. А. притежава качеството „потребител“ по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП. Подписаният от кредитополучателя договор от 04.08.2020 г. съдържа ясна информация за конкретния размер на всяко едно задължение и основаниято за неговата дължимост, като е представено и детайлно описание на всеки компонент на задълженията, включително чрез предоставяне на погасителен план, поради което и не са налице неравноправни, респ. нищожни клаузи от същия.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че в договор за кредит № 7053028120 от 04.08.2020 г. не са налице недействителни клаузи.

Чрез заключението по изготвената съдебно-счетоводна експертиза се установи, че след депозиране на заявлението, А., в хода на образуваното изпълнително производство, платила на ищцовото дружество по процесния договор сума в общ размер 216,82 лв. за погасяване на задълженията ѝ, а като основание за това било посочено съответното изпълнително дело. Съобразно правилото на чл. 76, ал. 2 от ЗЗД, с плащането на част от задълженията си, ответницата погасила изцяло дължимата от нея мораторна лихва, както и част от договорната лихва.

Съгласно заключението на съдебно-счетоводната експертиза, размерът на дължимата главница по договора от 04.08.2020 г. възлиза на 1542,59 лева.

Предвид така установеното по-горе, съдът намира, че искът по чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 1 от ТЗ се явява основателен и доказан. Ето защо, по отношение на страните следва да бъде признато за установено, че съществува вземане на „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София от С. С. А. за парична сума в размер на 1542,59 лв., представляващо задължение на заемател за връщане на отпусната парична сума по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 22.10.2021 г.

Досежно претенцията с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 2 от ТЗ:

В конкретния случай, страните по валидно сключения договор за банков кредит и в съответствие с разпоредбата на чл. 430, ал. 2 от ТЗ, свободно уговорили размера на т. нар. възнаградителна лихва. Доказа се настъпването на изискуемостта на целия размер на

уговорената договорна лихва. От заключението на вещото лице се установи, че размерът на дължимата договорна лихва възлиза общо на 454,32 лв. Предвид посоченото по-горе плащане, извършено от А. преди датата на приключване на устните състезания и съобразно цитираното правило на чл. 76, ал. 2 от ЗЗД, следва да се приеме, че ответницата погасила и част от дължимата от нея възнаградителна лихва в размер на 146,88 лв., като остатъкът на задължението ѝ се равнява на 307,44 лева.

Предвид така установеното по-горе, съдът намира, че искът по чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 2 от ТЗ се явява частично основателен и доказан. Ето защо, по отношение на страните следва да бъде признато за установено, че съществува вземане на „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София от С. С. А. за парична сума в размер на 307,44 лв., представляващо задължение за плащане на договорна лихва за периода от 05.11.2020 г. до 05.10.2021 г., по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г. Претенцията, в останалата ѝ част, до пълния размер, претендиран за установяване – 454,32 лв. следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Касателно претенцията с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 288 от ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД:

Съгласно нормата на чл. 79, ал. 1, пр. 1-во от Закона за задълженията и договорите, Ако длъжникът не изпълни точно задължението си, кредиторът има право да иска изпълнението заедно с обезщетение за забавата. В процесния случай се установи, че страните уговорили такова обезщетение при неизпълнение в клаузата ч чл. 9.4 от договора. Доказа се, че в случая е налице неизпълнение от страна на ответницата на парично задължение. Съгласно заключението по изготвената ССЕ, размерът на обезщетението за забава (изчислено именно по начина, предвиден в договора) за периода от 05.11.2020 г. до 07.10.2021 г., възлиза на 69,94 лв. Чрез извършеното плащане след образуване на изпълнителното производство, А. погасила изцяло това свое задължение. Ето защо, съдът приема, че искът следва да бъде отхвърлен изцяло.

На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, вр. чл. 7, ал. 2, т. 2, вр. чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като съобрази, че ищцата е представлявана от пълномощник безплатно, съдът приема, че при направеното искане, следва да бъдат определени разноси – възнаграждение за пълномощника на ответницата, в общ размер на 937,98 лв. Съразмерно с отхвърлената част от исковите претенции, ищецът следва да бъде осъден да заплати възнаграждение в размер на 396,99 лв. на пълномощника на ищцата – адв. М. М. от ПАК.

На основание чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, вр. чл. 25, ал. 2, вр. ал. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, като съобрази вида и количеството правна дейност, извършена по настоящото исково производство от пълномощника-юрисконсулт при осъществяване на процесуално представителство, съдът приема, че при направеното искане, в полза на ищеца – юридическо лице, следва да бъдат определени разноси в настоящото исково производство – възнаграждение за

пълномощника-юрисконсулт, в размер на 150,00 лв.

При направеното искане от ищеца, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ответницата следва да бъде осъдена да заплати на „Ти Би Ай банк“ ЕАД направените разноски по настоящото исково производство, съразмерно с уважената част от исковете в размер на 314,95 лв. и по заповедното производство в размер на 75,40 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

На основание **чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 1 от ТЗ, ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО** по отношение на С. С. А. с ЕГН *****, с постоянен адрес с. Мараш, обл. Шумен, ул. „М.П“ № 14, със съдебен адресат – адв. М. М. от АК – Пловдив, гр. Пловдив, бул. „П.ш“ № 81, ет. 3, ап. Б и „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД с ЕИК ***, със седалище: гр. София, адрес на управление: гр. София 1421, обл. София, община Столична, район „Л.“, ул. „Д.Х.“ № 52-54, представлявано от А. Ч. Д. и Н.Г.С, **че съществува вземане** на „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД от С. С. А. в размер на **1542,59 лв.** (хиляда петстотин четиридесет и два лева и 59 стотинки), представляващо задължение на заемател за връщане на отпусната парична сума по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г., сключен между страните, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 22.10.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 1001/26.10.2021 г. по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на Районен съд – Шумен.

На основание **чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 430, ал. 2 от ТЗ, ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО** по отношение на С. С. А. с ЕГН ***** и „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД гр. София с ЕИК ***, че съществува вземане на „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД от С. С. А. в размер на **307,44 лв.** (триста и седем лева и 44 стотинки), представляващо задължение за плащане на договорна лихва за периода от 05.11.2020 г. до 05.10.2021 г., по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г., сключен между страните, за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 1001/26.10.2021 г. по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на Районен съд – Шумен, **КАТО ОТХВЪРЛЯ** предявения иск до пълния предявен за установяване **размер 454,32 лв. КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.**

ОТХВЪРЛЯ предявения от „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД гр. София с ЕИК *** срещу С. С. А. с ЕГН ***** **иск с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 287 и чл. 288 от ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, ЗА ПРИЗНАВАНЕ ЗА УСТАНОВЕНО,** че съществува вземане на „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД от С. С. А. в размер на **412,12 лв. (четиристотин и дванадесет лева и 12 стотинки),** представляващо задължение за задължение за плащане на обезщетение за неизпълнение на парично задължение в срок, за периода 05.11.2020 г. – 07.10.2021 г. по договор за потребителски кредит от 04.08.2020 г.

сключен между страните, за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 1001/26.10.2021 г. по ч.гр.д. № 2842/2021 г. по описа на Районен съд – Шумен, **КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.**

На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, вр. чл. 7, ал. 2, т. 2, вр. чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения **ОПРЕДЕЛЯ** разноси в настоящото производство – възнаграждение за пълномощника на ответницата в общ размер 937,98 лв. (деветстотин тридесет и седем лева и 98 стотинки).

На основание чл. 38, ал. 2 от ЗА, **ОСЪЖДА** „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София да заплати на адв. М. В. М. от АК – Пловдив, възнаграждение за процесуално представителство по гр.д. № 394/2022 г. по описа на ШРС, съразмерно с отхвърлената част от исковете, в размер на 396,99 лв. (триста деветдесет и шест лева и 99 стотинки).

ОПРЕДЕЛЯ в полза на ищеца „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София, разноси в настоящото производство – възнаграждение за пълномощника-юрисконсулт, в размер на 150,00 лв. (сто и петдесет лева).

ОСЪЖДА С. С. А. да заплати на „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София, направените по настоящото исково производство деловодни разноси съразмерно с уважената част от исковете в размер на 314,95 лв. (триста и четиринадесет лева и 95 стотинки).

ОСЪЖДА С. С. А. да заплати на „Ти Би Ай банк“ ЕАД гр. София, направените деловодни разноси по ч.гр.д. № 2842/2021 г. на ШРС съразмерно с уважената част от исковете в размер на 75,40 лв.

Решението може да се обжалва в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд – Шумен.

Съдия при Районен съд – Шумен: _____